

Undervisningsminister Tina Nedergaard holdt den 3. maj 2010 tale ved Professionshøjskolernes Rektorkollegiums årsmøde.

1. Indledning

Mange tak for invitationen til jeres årsmøde. Jeg har glædet mig meget til at deltage. Også tak til rektorkollegiets formand Laust Joen Jakobsen for et godt første møde mellem os i marts. Temaet for jeres møde i år er meget velvalgt. Partnerskaber udgør en af grundstenene i visionerne bag dannelsen af professionshøjskolerne.

Forrige år oprettede vi de nye professionshøjskoler. Det er institutioner med flere tusinde studerende. Altså institutioner, der er lige så store som universiteterne, og som har en faglig tyngde, der giver helt nye muligheder og perspektiver.

Oprettelsen af professionshøjskolerne er et helt afgørende skridt i sikringen af vores velfærdssamfund: I har fået en ædel opgave i at sikre uddannelser af højeste kvalitet – uddannelser, der retter sig mod kerneopgaverne i det danske velfærdssamfund.

Og vi skal i fællesskab møde de store udfordringer, som kræver fælles handling.

I de kommende år vil en stor del af de ældre ansatte forlade den offentlige sektor, og desværre er der kun få hænder til at tage over. Selv om prognoserne varierer, ser de alle noget dystre ud.

Samtidig er antallet af unge, der søger ind på uddannelserne, faldet støt de seneste år, selv om ungdomsårgangene nu igen bliver større.

2. Flot søgning til professionsbacheloruddannelserne

Men der er lys forude: Den positive udvikling i ansøgertallet til de videregående uddannelser fortsætter fra sidste år. Det viser ansøgningerne til kvote 2. Flere års nedadgående kurve er knækket.

Der er markante stigninger i antallet af ansøgere til jeres uddannelser:

- 37 procent flere end sidste år har søgt ind på læreruddannelsen
- 44 procent flere på pædagoguddannelsen
- 41 procent flere på socialrådgiveruddannelsen
- 108 procent flere på radiografuddannelsen
- 44 procent flere til sygeplejerskeuddannelsen
- og til bioanalytikeruddannelsen er stigningen 40 procent.

Også de tekniske og merkantile uddannelser har oplevet en fin fremgang.

Den flotte søgning til uddannelserne er en meget positiv og glædelig udvikling. Det tyder på, at professionerne har genvundet den anseelse, de fortjener, og at endnu flere har fået øjnene op for de kvaliteter og muligheder, uddannelserne rummer.

Jeg er sikker på, at det blandt andet skyldes et godt samarbejde mellem parterne bag uddannelserne, der virkelig har løftet i flok.

3. Den nationale strategi og globaliseringsmidler

Sidste forår fremlagde I i fællesskab med KL, Danske Regioner og FTF en national strategi for velfærdsuddannelserne. Strategien var et flot resultat af et intenst samarbejde mellem parterne. Mange af strategiens forslag forudsætter lokale opfølgninger. Det er godt med mange gode ideer, men det vigtigste er, at de spredes. Den spredning medvirker vi meget gerne til.

En lang række af strategiens indsatsområder kan også genfindes i den politiske aftale om udmøntning af midler til de videregående uddannelser for 2010-2012, som blev indgået i november 2009. Det gælder for eksempel strategiens indsatsområder "Bedre og mere praksisnære uddannelser" og "Høj kvalitet i uddannelserne gennem en målrettet udviklingsindsats".

Globaliseringsmidlerne skal nu udmøntes gennem professionshøjskolernes udviklingskontrakter.

I udviklingskontrakterne er der sat ambitiøse mål for jeres indsats med konkrete resultatkrav og målbare indikatorer for uddannelsernes kvalitetsudvikling, sammenhængen mellem teori og praksis, en stærk erhvervsretning, internationalisering, øget gennemførelse, en stærk udviklingsaktivitet og effektiv institutionsdrift.

4. Partnerskabet med erhvervsakademierne

Folketinget har vedtaget en lovgivning, som tegner den fremtidige institutionsstruktur for de videregående uddannelser på vores område.

Og I skal senere i dag drøfte jeres partnerskaber med erhvervsakademierne.

Jeg har noteret mig, at en af jeres i alt 10 mærkesager for 2010 netop er partnerskaber med ingeniørhøjskoler og erhvervsakademier. Partnerskaberne skal indfri forventningerne til et stærkt dansk udbud af erhvervsrettede videregående uddannelser på det tekniske og merkantile uddannelsesområde, skriver I.

I 2013 skal erhvervsakademistrukturen evalueres. I evalueringen skal der blandt andet indgå en vurdering af erhvervsakademiernes samspil med professionshøjskolerne. Samtidig skal hensigtsmæssigheden og bæredygtigheden af de opnåede resultater vurderes. Det er mig magtpåliggende, at grundlaget for evalueringen er så godt som overhovedet muligt. Det betyder blandt andet, at det er helt afgørende, at jeres partnerskaber med erhvervsakademierne har et reelt indhold. Som 'storesøster' i relationen til erhvervsakademierne og ingeniørhøjskolerne er det vigtigt, at I tager ansvaret på jer, tager initiativet og rækker hånden frem til et fornuftigt samspil i sektoren. Denne håndsrækning fra jer skal netop ske i form af etablering af partnerskaber. Partnerskaberne skal ikke blot være en 'tom skal', men rammen om et reelt samarbejde om for eksempel fælles udvikling og udbud af nye uddannelser, udviklingsprojekter og kompetenceudvikling af undervisere. Dette skal vi blandt andet målsætte i udviklingskontrakterne, så vi i 2013, når erhvervsakademistrukturen skal evalueres, kan dokumentere et frugtbart samarbejde og en meningsfuld synergi mellem institutionerne på det videregående område. Og at vi på baggrund af evalueringens resultater kan se på den øvelse, der efterfølgende forestår, sådan som det er formuleret i lovgivningen: Evalueringen skal danne grundlaget for den yderligere udvikling af institutionerne og af de tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser og diplomuddannelser for at realisere de mål, der er fastsat for 2015. Professionshøjskolerne har fået et rigtig godt afsæt for den fremtidige institutionsstruktur. Derfor er det vigtigt, at I går foran i bestræbelserne på et så godt samspil med erhvervsakademierne som muligt.

5. Regional uddannelsesdækning

Udkantsproblematikken er – som alle vist har hørt – meget aktuel. Regeringen går også meget op i denne, og det er en vigtig del af arbejdet med at få Danmark ud af krisen. Skal Danmark ud af krisen i vores globaliserede verden er det vigtigt, at alle i hele landet har adgang til videregående uddannelse af høj kvalitet i verdensklasse. Det indgår i professionshøjskolerne udviklingskontrakter, at hver institution her i 2010 skal udarbejde en strategi for sikring af den regionale uddannelsesdækning. Jeg har en klar forventning om, at strategierne vil afspejle, at professionshøjskolerne regionale forpligtigelse skal ses i sammenhæng med den samlede dækning af videregående uddannelser i den enkelte region. Regional uddannelsesdækning lægger i høj grad op til samarbejde og partnerskaber mellem professionshøjskoler, ingeniørhøjskolerne og erhvervsakademierne. Lad mig understrege, at jeg i forlængelse af jeres arbejde med partnerskabsaftaler gerne ser, at der allerede nu tages fat på fusionerne mellem professionshøjskolerne, ingeniørhøjskoler og erhvervsakademier. Målet er at sikre endnu stærkere institutioner på vores område i alle dele af landet – det praksisnære og professionsrettede – og at uddannelserne når længst muligt med bevarelse af den høje faglige kvalitet. Det vil jeg tage op i forligskredsen bag globaliseringsaftalen på det førstkomende møde. Jeg er sikker på, at der er et potentiale i, at institutionerne gennem et målrettet, innovativt og konstruktivt samarbejde lettere vil kunne dække regionerne og ikke mindst de geografiske udkantsområder med et varieret udbud af videregående uddannelser til glæde for både de uddannelsessøgende, de regionale aftagere og institutionerne selv.

6. Uddannelser af høj kvalitet

Jeres fornemmeste opgave er at uddanne fagligt stærke og professions- og erhvervsorienterede dimittender.

Uddannelser af høj kvalitet skal gøre det attraktivt og udfordrende at tage en professionsbacheloruddannelse.

Nogle af de mest vitale ingredienser i sikringen af uddannelsernes kvalitet er:

- Praktikken i uddannelserne – den skal udvikles med klare målsætninger for sammenhængen mellem teori og praksis, mellem viden og beskæftigelse.
- Inddragelsen af aftagerne i udvikling af uddannelserne og de faglige miljøer: Systematisk kontakt og dialog i partnerskaber mellem uddannelsesinstitutionerne og offentlige og private virksomheder er af vital betydning for uddannelsernes relevans og kvalitet.
- Og endelig inddragelsen af forsknings- og udviklingsaktiviteter: De skal indarbejdes effektivt og systematisk i uddannelserne. De studerende skal præsenteres for og arbejde målrettet med den nyeste viden inden for de respektive professioner og erhverv, blandt andet gennem deres praktik og afgangsprojekter.

Men kvalitet i uddannelserne er også, at de studerende deltager i undervisningen. Hvis fraværet er for stort, falder kvaliteten. For eksempel rammes teamarbejde slemt af et stort fravær. Jeg ser derfor gerne, at vi i fællesskab sætter øget fokus på indsatsen for at bekæmpe fraværet på uddannelserne.

7. Grundstenen: Strøm af viden gennem samarbejde og partnerskaber

De seneste år har I arbejdet målrettet på konsolideringen af fagligt stærke uddannelsesinstitutioner, som skal udgøre et centralt bindeled mellem forskning, uddannelse og arbejdsmarked.

Det er et stærkt fælles ønske, at professionshøjskolerne får mulighed for at udbyde professionsmasteruddannelser: Intentionerne fremgår af lovbemærkningerne, og vi skal sammen med videnskabsministeren sørge for, at arbejdet bliver gjort færdigt. Gennem professionsmasteruddannelser får I øgede muligheder for internationalt samarbejde og sammenlignelighed.

Professionshøjskolerne skal på den ene side samarbejde med universiteterne, og på den anden side samarbejde med aftagere og andre aktører, der arbejder med og har indsigt i praksis.

Dette to-sidede samarbejde er så vigtigt – især for velfærdssamfundet – fordi dimittenderne fra professionsbacheloruddannelserne skal kendes på, at de er udstyret med en uddannelse, der er baseret på den nyeste viden og udvikling og samtidig har en praksisnærhed, som sikrer forbindelsen til den virkelige verden.

Der er med den politiske aftale i november 2009 om udmøntning af globaliseringsmidler til forskning og udvikling afsat særskilte midler til professions- højskolernes produktion, omsætning og formidling af ny viden i samarbejde med forskningssektoren.

I skal fastholde fokus på kvalitet i jeres udviklingsarbejde, og I skal være aktive og progressive i jeres strategiske samarbejde med forskningssektoren. Videnskabsministeren og jeg har drøftet jeres afgørende rolle i dette samarbejde.

I skal også fastholde og udvikle jeres fokus på et strategisk samarbejde med de regionale vækstfora og med kommuner og regioner. Professionshøjskolen er en vigtig lokal og regional spiller. Markér jer sådan og vis, at I har stor viden, som kan bruges lokalt og regionalt, når vigtige opgaver skal løses.

Professionshøjskolerne er centrum for en strøm af viden fra både forskningen, fra praksis og fra erhverv. Den viden skal i højere grad anvendes i udviklingen af den offentlige sektor, i styrkelsen af erhvervslivets innovationskraft og i værditilvæksten inden for det teknisk-merkantile område.

8. Afrunding

Tak for ordet. Jeg ser meget frem til at høre resultatet af jeres mange spændende drøftelser i dag. Jeg ønsker jer et fortsat rigtig godt årsmøde.